

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE İLİŞKİN ÖZ-YETERLİK İNANÇLARININ İNCELENMESİ*

Atilay SEÇKİN**

Makbule BAŞBAY***

ÖZET

Öğretmen öz-yeterlik inancı öğretmenlerin mesleki başarısını önemli ölçüde etkileyen etmenler arasındadır. Öğretmen öz-yeterliği beden eğitimi ve spor öğretmenleri için de en az diğer alanlar kadar önemlidir çünkü genel eğitimin tamamlayıcısı ve ayrılmaz bir parçası olan beden eğitimi aynı zamanda kişiliğin de eğitimidir. Bir öğretmenin sahip olduğu yeterliklerin oluşturulmasında en belirleyici rolü öğretmenin hizmet öncesi eğitimi oynamaktadır. Bu araştırmayla, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öz-yeterlik inanç düzeylerini bazı değişkenlere göre incelemek ve öğretmen öz-yeterlik inançlarıyla öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlar arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amaçlanmaktadır. Araştırmanın örneklemini, farklı coğrafi bölgelerden 10 devlet üniversitesinde, 1. ve 4. sınıfta öğrenim gören toplam 558 beden eğitimi ve spor öğretmeni adayı oluşturmaktadır. Öğretmen adaylarına kişisel bilgi formu, öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik ölçeği ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği uygulanmıştır. Bulgulara göre, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öz-yeterlik inançlarının “oldukça yeterli” düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyete, sınıf düzeyine, anne eğitim düzeyine, spor branşının türüne göre öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının farklılaşmadığı, ancak bölümü isteyerek seçme, baba eğitim düzeyi, düzenli spor yapma durumlarına göre anlamlı farklılıklar olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inancıyla, mesleğe ilişkin tutum arasında ise orta düzeyde pozitif bir ilişki olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Beden Eğitimi ve Spor, Öğretmen Adayı, Öğretmen Öz-yeterlik inancı, Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum

*Bu makale ilk yazarın Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalında hazırlanmış olduğu yüksek lisans tezinden özetlenmiştir.

Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Bornova Altay Ticaret Meslek Lisesi, El-mek: atiseckin@hotmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Eğitim Programları ve Öğretim, El-mek: makbule.yurtluk@ege.edu.tr

INVESTIGATE OF TEACHER’S SELF EFFICACY BELIEFS OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT TEACHER CANDITATE’S

ABSTRACT

Teacher self-efficacy belief is one of the factors influencing professional success of teachers significantly. Regardless of a teacher’s knowledge and skill in his field; if he does not believe he would practice his profession successfully, that teacher cannot be considered to be efficient in his profession. Teacher efficacy is significant for physical education and sports teachers as for other teachers, because physical education which is an integral part of and complementary for the general education is the education of the personality as well. The most significant role in establishing qualifications of a teacher is played by pre-service education of the teacher. The purposes of this study are to investigate self-efficacy esteem levels according to some variables and to suggest the relation between teacher self-efficacy esteem and attitudes toward the profession of teaching. The sample of survey consists of 558 physical education and sports teacher candidates under education in 1st and 4th grades at 10 state universities of different geographical regions. Personal information form, self-efficacy norm and attitude norm regarding teaching profession were applied to teacher candidates. “Pearson Correlation” method was used to determine the relation between percent average variables, “One Way ANOVA”, “F test” and Independent Samples t Test” was used for intergroup comparison in statistical analyses of the data. According to the findings of the survey, self-efficacy levels of physical education and sports teacher candidates were determined to be “highly sufficient”. It was determined that self-efficacy esteems of teacher candidates do not differentiate according to gender, grade level, mother’s education level, sports branch, but significant differences emerged according to, wilful selection of the department, father’s education level, status of regular exercising. A medium level positive correlation was found between self-efficacy esteem regarding the teaching profession and the attitude towards the profession.

Key Words: Physical Education and Sport, Teacher Candidate, Teacher’s Self-efficacy Beliefs, Attitudes Towards the Teaching Profession

Giriş

Toplumların huzurlu ve mutlu olarak gelişmesi bireylerin sağlıklı ve mutlu olmasına bağlıdır. Bu noktada eğitim kurumlarına büyük görev düşmektedir. Çocuklara eğitim kurumlarında çağımızın ve kendilerinin ihtiyaçları göz önüne alınarak onların fiziksel, duyuşsal, zihinsel, sosyal ve toplumsal olarak çok yönlü gelişimini sağlamak için birçok ders okutulur ve bu derslerden biri de beden eğitimi dersidir. Dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de beden eğitimi dersi, okul öncesinden başlayarak, ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında da okutulan zorunlu derslerden biridir. Beden Eğitimi; Milli Eğitimin temel ilkelerine uygun olarak kişinin beden, ruh ve fikir gelişimini sağlamaktır. Oyun, jimnastik, sportif çalışmaların bütünü ile kişinin bedenlen sağlam, fikirce uyanık ve ruhen sağlıklı olmasının aracı görüntüsündedir (İlhan, 1996). İnsanın, toplum kurallarına uygun olarak yaşaması, birbirleriyle olan ilişkilerinin iyi örneğini verebilmesi,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

yardımsız, insan haklarına saygılı, dürüst davranması, zeki, ruhsal ve bedensel yapı itibarıyla sağlıklı olmasıyla bağlantılıdır (Aracı, 1999). Spor ise, beden eğitimi faaliyetlerini özelleştirerek çeşitli branşlarda somutlaşmış, üst düzeyde yapıldığında fizyolojik, psikolojik, estetik, teknik özellikleri gerekli kılan yarışmaya dayalı ve katı kurallarla çevrili bir etkinliktir (Açak, 1997). Spor, gerçek anlamda başarı gücünün artırılması ve kişisel açıdan en yüksek noktaya çıkarılması yolunda gösterilen yoğun bir çabadır (Aracı, 1999). Beden eğitimi ve spor etkinlikleri içinde çocuklar, hareket ederek, eğlenerek ve arkadaşlarıyla paylaşımlarda bulunarak, hem fiziksel sağlıklarını korurlar hem de yardımlaşmayı, paylaşmayı, işbirliğini, kazanmayı, kaybetmeyi kabullenmeyi, hedefe ulaşmak için strateji geliştirmeyi öğrenirler.

Beden eğitimi ve spor faaliyetlerinin öğretim kurumlarında gerçekleşmesini sağlayan, onlara yön vererek geliştiren ve uygulayan beden eğitimi ve spor öğretmenleridir. Bireyi zihinsel, bedensel yönleri ile bir bütün olarak geliştirmek, çevresel koşullara ve öğrencinin bireysel özelliklerine göre öğretimi planlamak beden eğitimi öğretmenin görevidir (Demirhan, 2003). Kavcar'a göre (1999: Akt. Saracoğlu, 2008), bir eğitim sisteminin en önemli ögesi öğretmendir. Eğitim sisteminin başarısı temelde, sistemi işletip uygulayacak olan öğretmenlerin niteliklerine bağlıdır. Çağdaş eğitim ve öğretim anlayışı doğrultusunda görev yapan bir beden eğitimi öğretmenin dersiyle ilgili öğretim sürecini gerçekleştiren bir kişi olmasının ötesinde bir takım niteliklere de sahip olması gerekir. Çünkü öğrenciyle gerek okul içerisinde ve gerekse okul dışında sürekli etkileşim içerisinde bulunan, eğitim, öğretim programını ve ders planını uygulayan, bu süreci yöneten, hem öğretimin hem de öğrencinin değerlendirmesini yapan, okul içi ve okul dışı sportif etkinlikler düzenleyen, okul idaresi, öğrenci velileri ve çevresiyle yaptığı işin gereği olarak sürekli iletişim içerisinde olması gereken bir beden eğitimi öğretmenin nitelikleri şüphesiz büyük önem taşıyacaktır (Ünlü, 2008). Öğretmenin kişisel nitelikleri, öğrenme etkinliklerinin yöneticisi olarak yeterliği, yeterlik duygusu, öğrenme sürecini izleme, değerlendirme ve ders vermedeki yeterliği, özgeçmiş, öğrenci ve diğer bireylerle ilişkileri onun sınıftaki başarısını da etkiler (Güçlü, 2002). Diğer bir deyişle öğretmen; sahip olduğu yeterlikler oranında öğretim sürecini etkileyebilmekte ve öğrenci davranışlarını değiştirebilmektedir (Gökçe, 2003). Öğretmenlerin, mesleki sorumluluklarını yerine getirmeleri, onların iyi eğitim almalarının, konu alanı ve meslek bilgisinde donanımlı olmalarının yanı sıra, bu görev ve sorumlulukları yerine getirebileceklerine olan inançları ile de yakından ilgilidir (Yılmaz ve diğ., 2004).

Duyuşsal özelliklerden olan inançlar, bireyin, kuşku duymadan “doğru” olarak varsaydığı içsel kabuller ya da önermelerdir. Bu bağlamda, bireyin inançları, daha sonra bütüncül bir yapı oluşturarak belirli bir biçimde davranma eğilimini, başka bir deyişle, tutumu belirlemektedir (Deryakulu, 2004). İnançlar, tutumların oluşmasında önemli rol oynadıkları için davranışla da yakından ilişkilidirler (Bandura, 1982). Tutum, inanç ve davranış arasındaki bu ilişki nedeniyle, tutumdaki herhangi bir değişme inanç, davranış ve bağlamın da değişmesine neden olacaktır. Bunun en net olarak görülebileceği ortamlar, otorite ile bu otoritenin etkilediği gruplar arasında görülen etkileşimdir ki öğretmen ile öğrenci etkileşimi buna verilecek en iyi örnektir (Pajares, 1992).

Bandura (1995), insan davranışlarının gerçekte doğru olandan ziyade, doğru olduğuna inandığı şeye dayandığını savunmaktadır. İnsanlar yeterlik düzeylerine ilişkin gerçekte olduğundan daha düşük ya da daha yüksek inançlara sahip olabilirler. Kişilerin kapasitelerini olduğundan düşük algılamaları, sahip oldukları becerileri en iyi biçimde kullanabilmelerini engellerken, kapasitelerini gerçekte olduğundan daha yüksek algılamaları çoğu kez performansları üzerinde olumlu etkide bulunmaktadır (Tschannen-Moran ve arkadaşları, 1998). Öz yeterlik inancı, Albert Bandura tarafından geliştirilen bir kavramdır. Bu kavram, insanların sahip oldukları becerileri etkin biçimde kullanabilmeleri için öncelikle ilgili alanda kendilerine güven duymaları gerektiğini savunan sosyal öğrenme kuramının anahtar kavramıdır (Pajares, 2002).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Bandura, bu kavramdan ilk kez 1977’de söz etmiştir. Bandura’ya göre, insanlar edilgin olarak kendi denetimleri dışında gerçekleşen olaylar yoluyla değil, bizzat kendi eylemlerini düzenleyerek ve inisiyatif kullanarak kendilerini şekillendirmektedir. Bireyin ulaşmak istediği hedefleri belirlemesinde ve deneyimde bulunulan çevreyi denetim altına almada öz yeterlik inançları aracı olmaktadır (Bıkmaz, 2004). Hunt (2010)’a göre, öz-yeterlik bir bireyin herhangi bir davranışı hakkındaki kendi yorum ve değerlendirmeleridir. Öz yeterlik inancı, insanların düşünce biçimlerini ve duygusal tepkilerini de etkilemektedir. Yüksek düzeyde öz yeterliğe sahip bireyler, zorluk düzeyi yüksek olan çalışmalarla karşı karşıya kaldıklarında daha rahat ve verimli olabilirler. Düşük öz- yeterlik inancına sahip kişiler ise yapacakları çalışmaların gerçekte olduğundan daha da zor olduğuna inanırlar. Bu tip bir düşünce; kaygıyı ve stresi artırırken; kişinin bir sorunu en iyi şekilde çözebilmesi için gereken bakış açısını daraltır. Bu nedenle öz yeterlik inancı, bireylerin başarı düzeylerini çok güçlü bir şekilde etkilemektedir (Pajares, 2002). Zor bir problemle karşılaştıklarında öz-yeterliği yüksek olanlar başarısızlıklarının nedenini yeterince çalışmamalarına bağlayabilirler. Öz- yeterliği düşük olanlar ise başarısızlıklarının nedenini kabiliyetsizliklerine bağlayacaklardır (Bandura, 1989).

Öz- yeterlik inançlarını belirleyen dört temel kaynağın olduğunu belirten Bandura (1995), bunlardan en etkili olanının bireylerin doğrudan kendi deneyimlerinden kazandığı bilgiler olduğunu; diğer kaynakların ise bireylerin başarılı veya başarısız uygulamalarına ilişkin gözlemleri, toplum etkisinin başarabilmeye ilişkin etkisi ve başarıda psikolojik durum olduğunu vurgular. Schunk (1990)’a göre bir hedefe ulaşma tatmini, öz yeterlik inancını ikiye katlar ve kişi kendisine daha zorlayıcı hedefler belirler. Bu süreç, bireyin kazanımlarını daha da artırır. Bu durumda, öz-yeterlik inancının sadece başarıyı etkilemediği, başarının da öz- yeterliği etkilediği sonucu çıkarılabilir.

Öğretmen öz-yeterliği, öğretmen eğitiminde önemli bir yapıdır ve öğretmen öz-yeterliğinin nasıl geliştiği, hangi bileşenlerden oluştuğu, güçlü ve pozitif öğretmen yeterliğine hangi faktörlerin katkıda bulunduğu, yüksek düzey bir öğretmen yeterliği geliştirmeye yönelik hangi eğitim programlarının nasıl geliştirileceğinin belirlenmesi için oldukça önemlidir (Pajares, 1997). Öğretmen öz-yeterlik inancı, öğretmenlerin öğrencilerin performanslarını etkileme kapasiteleri veya görevlerini başarılı bir şekilde yerine getirebilmek için gerekli davranışları gösterebilecekleri konusundaki inançları olarak tanımlanmaktadır (Ashton, 1984). Öğretmen öz-yeterlik inancı öğretmenlerin mesleki başarısını önemli ölçüde etkileyen etmenler arasındadır. Öğretmenlerin öz-yeterlik inancı ile öğrenci başarısı ve sınıf yönetimindeki başarı arasında yüksek ilişki olduğu belirlenmiştir (Ashton, 1984; Gibson ve Dembo, 1984; Saklofske, Michayluk ve Randhawa, 1988; Woolfolk ve Hoy, 1990; Ramey ve Shroyer, 1992). Öz-yeterlik inancı yüksek olan öğretmenler, öğretim uygulamalarında farklı öğretim yöntemleri kullanmaya, kullandıkları öğretim yöntemlerini geliştirmek için araştırma yapmaya, öğrenci merkezli öğretim stratejileri kullanmaya ve yaptıkları uygulamalarda araç-gereç kullanmaya eğilimlidirler. Öz-yeterlik inancı düşük olan öğretmenlerin, öğretmen merkezli dersler işledikleri ve derslerini ders kitaplarını okuyarak sürdürdükleri görülmektedir (Ünlü ve arkadaşları, 2008). Öz-yeterlik inancı düşük olan öğretmenler, daha çok sözel anlatım ve okumaya dayalı öğretmen merkezli geleneksel öğretim yaklaşımlarını tercih etmektedirler (Schriver ve Czerniak, 1999).

Beden eğitimi ve spor dersleriyle ilgili olarak yapılan araştırmalar; fiziksel alt yapı ve malzeme eksikliği, ders saatlerinin azlığı nedeniyle programın uygulanamaması, derslere öğrencilerin ilgisi yüksek olduğu halde diğer öğretmenlerin, okul yönetimlerinin ve ailelerin desteğinin az olması, okul idaresinin ders uygulamalarından çok takım başarısına önem vermesi, tören ve bayram etkinliklerinin yükünün genelde beden eğitimi öğretmenlerine kalması, okul çevresinin spora ilgi ve destek göstermemesi gibi sorunlara dikkat çekmektedir (Yüzüak, 2006; Taşmektepligil ve arkadaşları, 2006; Erhan, 2009; Çelik, 2008). Bu çalışma şartlarında görev yapan

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

beden eğitimi öğretmenlerinin iş verimleri, çalışma motivasyonları, iş doyumları doğal olarak olumsuz etkilenebilir. Bu noktada öz-yeterlik inancının kilit noktayı oluşturduğu söylenebilir. Çünkü öz-yeterlik kişinin en zor şartlarda bile görevini ne kadar başarılı yapabileceğine ilişkin inancıdır. Başarılı öğretmen yetiştirme programları öğretmen adaylarının kendilerine olan inancı artırmalıdır (Soodak ve Podell, 1996). Aday öğretmenlerin öz-yeterlik inanç düzeylerinin bilinmesinin, Beden eğitimi ve spor öğretmenliği lisans programının yeniden gözden geçirilmesi veya yapılandırılmasında alınacak önlemler bakımından yararlar sağlayacağı düşünülmektedir.

Ülkemizde öğretmen ve aday öğretmenlerle ilgili olarak yapılan öz-yeterlik çalışmalarına bakıldığında farklı branşlarda sıklıkla çalışmalar yapıldığı ancak beden eğitimi öğretmenleriyle ve beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlikleriyle ilgili araştırmaların sınırlı sayıda olduğu görülmektedir (Yılmaz ve ark. 2010; Varol, 2007; Türk, 2009). Alanyazının öğretmen öz-yeterliğine yaptığı vurgu ve beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmen öz yeterlikleriyle ilgili araştırmaların sınırlı sayıda olması dikkate alındığında Türkiye’de beden eğitimi öğretmeni adaylarının öğretmen öz-yeterliklerinin incelenmesine ihtiyaç olduğu düşünülmüştür. Bu araştırmanın amacı da Beden Eğitimi ve Spor öğretmeni adaylarının öz-yeterlik inanç düzeylerinin bazı değişkenlere göre farklılaşp farklılaşmadığının ve bir diğer önemli öğretmen özelliği olan öğretmenlik mesleğine yönelik tutumla ilişkisinin ortaya konulmasıdır.

Bu doğrultuda çalışmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin genel öz-yeterlik inanç puanları ile “öğrenci katılımını sağlama”, “öğretimsel stratejileri kullanma”, “sınıf yönetimi” alt boyutlarındaki öz-yeterlik inanç puanları ne düzeydedir?
2. Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları cinsiyetlerine, buldukları sınıf düzeyine, bölümü isteyerek seçme durumlarına, annenin ve babanın eğitim durumuna, spor branşlarının türüne, düzenli spor yapma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inançlarıyla, adayların mesleğe yönelik tutumları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Yöntem

Araştırma, mevcut durumu tespit etmeyi amaçladığı için tarama türlerinden biri olan ilişkisel tarama modeli ile tasarlanmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan şey, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. İlişkisel tarama modeli ise, iki ve daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2002).

Evren ve örneklem

Bu araştırmanın evrenini Türkiye’deki devlet üniversitelerinin Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümlerinin 1. ve 4.sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Vakıf üniversiteleri araştırmanın kapsamı dışında tutulmuştur. Araştırmanın örneklemini ise 2009-2010 eğitim ve öğretim yılında Türkiye’nin altı coğrafi bölgesinden ulaşılabilen bir ya da iki devlet üniversitesinde, 1. ve 4. sınıfta öğrenim gören beden eğitimi ve spor öğretmeni adayları oluşturmuştur. 7 coğrafi bölgeye ulaşılmaya çalışılmış ancak Güneydoğu Anadolu Bölgesinden hiç bir üniversiteye ulaşılamamıştır. Tablo 1’de araştırmaya katılan adayların üniversitelere göre dağılımı ve tanıtıcı özellikleri verilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Tablo 1. Katılımcıların Tanıtıcı Özellikleri

TANITICI ÖZELLİKLER		f	%
Cinsiyet	Kadın	222	39,78
	Erkek	336	60,22
Sınıf Düzeyi	1.sınıf	274	49,10
	4.sınıf	284	50,90
Spor Branşı	Takim sporu	351	62,90
	Bireysel spor	207	37,10
Düzenli Spor Yapma Durumu	Evet	355	63,62
	Hayır	203	36,38
Bölümü İsteyerek Seçme Durumu	Evet	536	96,06
	Hayır	22	3,94
Öğrenim Görmekte Oldukları Üniversite	Anadolu Üniversitesi	60	10,75
	Atatürk Üniversitesi	75	13,44
	Cumhuriyet Üniversitesi	45	8,06
	Onsekiz Mart Üniversitesi	54	9,68
	Çukurova Üniversitesi	68	12,19
	Ege Üniversitesi	82	14,70
	İnönü Üniversitesi	55	9,86
	Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi	35	6,27
	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	39	6,99
Pamukkale Üniversitesi	45	8,06	
Anne Eğitim Düzeyi	İlköğretim	352	63,10
	Ortaöğretim	107	19,20
	Üniversite ve üzeri	45	8,10
	Diğer	54	9,7
Baba Eğitim Düzeyi	İlköğretim	274	49,10
	Ortaöğretim	177	31,70
	Üniversite ve üzeri	91	16,30
	Diğer	16	2,90
TOPLAM		558	

Araştırmaya katılan 558 öğrencinin % 39.78'i (222 kişi) erkek, %60.22'si (336 kişi) kadındır. Katılımcıların %49.10'ı (274 kişi) 1.sınıf öğrencisi iken, %50.90'ı (284 kişi) 4.sınıfta öğrenim görmektedirler. Katılımcıların %62.90'ı (351 kişi) takım sporlarıyla ilgilenirken, %37.10'u (207 kişi) bireysel spor yapmaktadırlar. Araştırmaya katılan öğrencilerin %63.62'si (355 kişi) düzenli olarak spor yaptığını, %36.38'i (203 kişi) ise düzenli spor yapmadığını belirtmiştir. Katılımcıların % 96.06 (536 kişi) gibi oldukça yüksek bir oranı okumakta oldukları bölümü isteyerek seçmiş olduklarını belirtirken %3.94 (22 kişi) bu bölümü çeşitli sebeplerle seçmek zorunda kaldıklarını belirtmişlerdir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Katılımcıların öğrenim görmekte oldukları üniversiteye göre dağılımlarına bakıldığında % 6,99'unun (39 kişi) On dokuz Mayıs Üniversitesi, % 8,06'sının (45 kişi) Pamukkale Üniversitesi, % 8,06'sının (45 kişi) Cumhuriyet Üniversitesi, % 9,68'inin (54 kişi) On sekiz Mart Üniversitesi, % 9,86'sının (55 kişi) İnönü Üniversitesi, % 10,75'inin (60 kişi) Anadolu Üniversitesi, % 12,19'unun (68 kişi) Çukurova Üniversitesi, % 13,44'ünün (75 kişi) Atatürk Üniversitesi, % 14,70'inin (82 kişi) Ege Üniversitesi öğrencisi oldukları görülmektedir.

Katılımcıların % 63.1'i (352 kişi) annesinin eğitim düzeyini ilköğretim mezunu olarak belirtirken, % 19.2'si (107 kişi) ortaöğretim mezunu, % 8.1'i (45 kişi) lisans ve lisansüstü seviyede eğitim düzeyine sahip olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların babalarının eğitim düzeyine bakıldığında % 49.1'inin (274 kişi) ilköğretim, % 31.7'inin (177 kişi) ortaöğretim, % 16.3'inin (91 kişi) lisans ve lisansüstü düzeyde eğitim almış olduğu görülmektedir.

Veri toplama araçları

Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, öğretmen öz-yeterlik inancı ölçeği ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Araçlar aşağıda kısaca tanıtılmaktadır.

Kişisel bilgi formu: Beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının kişisel bilgilerini almak için kişisel bilgi formu araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Bu bilgi formunda araştırmanın amacına göre öğrencilerin cinsiyeti, öğrenim gördükleri üniversite, kaçınıcı sınıfta olduğu, anne ve baba eğitim düzeyi, bölüme isteyerek gelme durumu, spor branşı ve düzenli spor yapma durumu hakkında bilgiler toplanmıştır.

Öğretmen öz-yeterlik inancı ölçeği: Beden eğitimi öğretmeni ve spor öğretmeni adaylarının, öğretmen öz-yeterlik inanç düzeylerini belirlemek için Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) tarafından geliştirilen "Teachers' Sense of Efficacy Scale" (TSES-Öğretmen Öz-Yeterlik Ölçeği)"nin uzun formu kullanılmıştır. Bu ölçek, Bandura'nın öğretmen yeterliği ölçeği temel alınarak geliştirilmiştir. Ölçeğin faktör yapısı, geçerlik, güvenilirlik, öğretmen ve öğretmen adaylarına uygunlukları üç farklı çalışmada test edilmiştir (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001). Ölçeğin son hali, her biri 8 madde içeren üç alt boyuttan oluşmaktadır. Alt boyutlar; öğrenciyle kaynaşmada yeterlik, öğretimsel stratejilerde yeterlik, sınıf yönetiminde yeterlikdir. Maddeler dokuzlu dereceleme sistemine göre hazırlanmış ve "1=Yetersiz; 3=Çok az yeterli; 5=Biraz yeterli; 7= Oldukça yeterli; 9= Çok yeterli" şeklinde puanlanmıştır. Toplam puan değerlendirilirken, her bir soruya verilen cevapların aritmetik ortalamasına bakılmaktadır. Ortalama 9'a ne kadar yakınsa, öğretmen öz-yeterliğinin de o kadar yüksek olduğu anlamına gelir. Ölçeğin güvenilirlik değerleri; toplam öz-yeterlik puanı için 0,94; öğrenciyle kaynaşmada yeterlik için 0,87; öğretimsel stratejilerde yeterlik için 0,91; sınıf yönetiminde yeterlik için 0,90'dır (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001). Öğretmen öz-yeterlik ölçeğinin Türkçeye uyarlaması Çapa, Çakıroğlu ve Sarıkaya (2005) tarafından yapılmıştır. Araştırmacılar, 628 Türk öğretmen adayı üzerinde yaptıkları çalışma sonunda, güvenilirlik değerlerini; toplam öz-yeterlik puanı için 0,93; öğrenciyle kaynaşmada yeterlik için 0,82; öğretimsel stratejilerde yeterlik için 0,86; sınıf yönetiminde yeterlik için 0,84 bulmuştur. Bu çalışmada ise alt boyutların Cronbach Alpha güvenilirlik katsayıları öğrenciyle kaynaşma alt boyutunda 0,87; öğretimsel stratejiler alt boyutunda 0,87; sınıf yönetimi alt boyutunda ise 0.84'tür. Ölçeğin genel Alpha güvenilirlik katsayısı ise 0,95 olarak bulunmuştur.

Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği: Öğretmenlik mesleğine yönelik tutum düzeyini ölçmek için Ünver, Bümen ve Başbay (2008) tarafından geliştirilen "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. 5'li likert tipinde olan ölçek on olumlu, on olumsuz olmak üzere toplam yirmi maddeden oluşmaktadır. Bu maddelerde dereceler "kesinlikle katılıyorum, katılıyorum, kararsızım, katılmıyorum, kesinlikle katılmıyorum" şeklinde

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

düzenlenmiştir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100, en düşük puan ise 20'dir. Ölçekten alınacak puanın yüksek ya da düşük olması, ölçekte ölçülen özelliğin katılımcıda yüksek ya da düşük olduğunu gösterir. Ölçeğin güvenilirlik cronbach alfa katsayısı 0,93 olarak hesaplanmıştır. Bu çalışmada ise Cronbach's Alpha güvenilirlik katsayısı 0,91 olarak bulunmuştur.

Verilerin toplanması

Veriler 2009-2010 Eğitim ve Öğretim Yılı bahar döneminde toplanmıştır. Güneydoğu Anadolu Bölgesi dışında Türkiye'nin altı coğrafi bölgesinden 10 devlet üniversitesine ulaşılabilmektedir. Ege Üniversitesinden elde edilen veriler araştırmacı tarafından diğer üniversitelerden toplanan veriler ise bölümdeki öğretim elemanlarına ulaşılarak bizzat kendileri tarafından toplanmıştır. 22 adet ölçek boş bırakma ve formda düzgün yanıtlamama gibi nedenlerle araştırma kapsamına alınmamıştır.

Verilerin çözümlenmesi

Verilerin istatistiksel analizinde yüzdellik, ortalama, değişkenlerin arasındaki ilişkiyi belirlemede "Pearson korelasyon katsayısı" yöntemi, gruplar arası karşılaştırmalarda "Tek yönlü anova", "F testi" ve "Bağımsız örneklem için t testi" ten yararlanılmıştır. Cronbach's Alpha yöntemi ile güvenilirlik analizi yapılmıştır. Bulgular $p=0,05$ anlamlılık düzeyinde değerlendirilmiştir.

Bulgular

Bu bölümde elde edilen bulgular alt problemlerin sırasına göre sunulmuştur.

Birinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin genel öz-yeterlik ve öğrenciyle kaynaşma, öğretimsel stratejileri kullanma, sınıf yönetimi alt boyutlarındaki öz-yeterlik inanç puanları ne düzeydedir?" şeklindedir. Tablo 2'de araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik ölçeğinden aldıkları puanların betimsel istatistikleri verilmiştir.

Tablo 2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-yeterlik İnanç Puanlarının Betimsel İstatistikleri (n=558)

	Alınan en düşük puan	Alınan en yüksek puan	Ortalama	Standart Sapma
Öğretim				
Stratejileri Kullanma	22	72	55,8	8.80
Sınıf Yönetimi	22	72	56,37	8.97
Öğrenciyle Kaynaşma	26	72	54,59	8.37
Toplam	77	216	166,76	24,53

Öz-yeterlik Ölçeği'nden alınan puanların ortalamaları Öğretim Stratejileri Kullanma Alt Boyutunda 55.8; Sınıf Yönetimi Alt Boyutunda 56.37; Öğrenciyle Kaynaşma Alt Boyutunda 54.59; ölçeğin tamamında ise 166.76 puandır. Ölçekten alınabilecek en yüksek puanlar göz önünde bulundurulduğunda alınan puanların ortalamasının ölçeğin tüm alt boyutlarında ve ölçeğin tümünde

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

ortanın üzerinde olduğu söylenebilir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 216 “çok yeterli” dikkate alındığında alınan puanların düzeyinin “oldukça yeterli” seviyesinde olduğu görülmektedir.

İkinci alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Öğretmen adaylarının öğretmen öz-yeterlik inançları cinsiyetlerine, buldukları sınıf düzeyine, bölümü isteyerek seçme durumlarına, annenin ve babanın eğitim durumuna, spor branşlarının türüne, düzenli spor yapma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Yapılan analizler sonucunda Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inanç düzeylerinin ölçeğin alt boyutları için de toplam puan için de cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, anne eğitim durumlarına, branşlarına göre farklılaşmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer yandan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının özyeterlik inanç düzeylerinde bölümü isteyerek seçme, baba eğitim durumu ve düzenli spor yapma durumlarına göre çeşitli farklılıklar bulunmuştur. Anlamlı farklılıkların saptandığı değişkenlere ilişkin analiz sonuçları aşağıda sırasıyla sunulmaktadır.

Tablo 3’te araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının bölümü isteyerek seçme durumlarına göre öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inanç puanları arasındaki farka ilişkin t testi sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 3. Bölümü İsteyerek Seçme Durumlarına Göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-yeterlik İnanç Puanları Arasındaki Farka İlişkin t testi Sonuçları

		Bölümü İsteyerek Seçme	N	Ortalama	Standart sapma	t	p
Stratejileri Kullanma Alt Boyutu	evet	536	56.05	8.64	3.40	0.001*	
	hayır	22	49.59	10.45			
Sınıf Yönetimi Alt Boyutu	evet	536	56.57	8.86	2.66	0.008*	
	hayır	22	51.41	10.14			
Öğrenci Katılımı Alt Boyutu	evet	536	54.79	8.28	2.82	0.005*	
	hayır	22	49.68	9.05			
Öz Yeterlik Ölçek Puanı	evet	536	167.42	24.18	3.16	0.002*	
	hayır	22	150.68	27.80			

* 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Ölçekten alınan puanlar bölümü isteyerek seçmiş olan bireylerde bu bölümde çeşitli zorunluluklar nedeniyle okumakta olduğunu belirtmiş olan bireylere göre anlamlı derece yüksektir ($p>0.05$). Tablo 3 incelendiğinde Stratejileri Kullanma Alt Boyutunda bölümü isteyerek seçtiğini belirtenlerin aldıkları puanların ortalamasının 56.05; zorunluluktan dolayı bu bölümde okumakta olduğunu belirtenlerin ise 49.59 olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($t=3.40$, $p=0.001$). Sınıf Yönetimi Alt Boyutunda bölümü isteyerek seçtiğini belirten katılımcıların aldıkları puanların ortalaması 56.57 iken zorunluluktan dolayı bu bölümde okumakta olduğunu belirtenler 51.41 puan almışlardır. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($t=2.66$, $p=0.008$). Öğrenciyle Kaynaşma Alt Boyutu’nda bölümü isteyerek seçtiğini belirtenlerin aldıkları puanların ortalaması 54.79 iken zorunluluktan dolayı bu bölümde okumakta olduğunu belirtenler 49.68 puan almışlardır. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır. ($t=2.82$, $p=0.005$). Toplam puan

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

ortalamalarına bakıldığında bölümü isteyerek seçtiğini belirten katılımcıların aldıkları puanların ortalaması 167.42 iken zorunluluktan dolayı bu bölümde okumakta olduğunu belirtenler 150.68 puan almışlardır. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($t=3.16$, $p=0.002$). Buna dayanarak katılımcıların okumakta oldukları bölümü isteyerek seçme durumlarına göre öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik ölçeğinin alt boyutlarında ve ölçeğin tümünden alınan puanlarda istatistiksel açıdan anlamlı düzeyde farklılaştığı söylenebilir.

Tablo 4'te araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının Babanın Eğitim Düzeyine Göre öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inanç puanları arasındaki farka ilişkin ANOVA sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 4. Babanın Eğitim Düzeyine Göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-yeterlik İnanç Puanları Arasındaki Farka İlişkin ANOVA Sonuçları

	Baba Eğitim Düzeyi	N	Ortalama	Standart Sapma	F	p
Stratejileri Kullanma Alt Boyutu	ilköğretim	352	55.68	8,9	2,96	0,05*
	ortaöğretim	107	56.72	8,26		
	üniversite üzeri	45	54	9,29		
Sınıf Yönetimi Alt Boyutu	ilköğretim	352	56.32	8,43	5,51	0,00*
	ortaöğretim	107	57.52	8,94		
	üniversite üzeri	45	53.76	10,02		
Öğrenci Katılımı Alt Boyutu	ilköğretim	352	54.72	8,23	5,59	0,00*
	ortaöğretim	107	55.60	7,81		
	üniversite üzeri	45	52.08	9,16		
Öz Yeterlik Ölçeği	ilköğretim	352	166.56	24,05	5,19	0,00*
	ortaöğretim	107	169.92	23,13		
	üniversite üzeri	45	159.84	26,93		

* 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Katılımcıların babalarının eğitim düzeyine göre öğretmenlik mesleğine yönelik öz-yeterlik ölçeğinin alt boyutlarında ve ölçeğin tümünden alınan puanlar arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu bulunmuştur ($p>0.05$). Tablo 4'te Stratejileri Kullanma Alt Boyutunda katılımcıların baba eğitim düzeyine göre alınan puan ortalamalarının yüksekten düşüğe doğru yapılan sıralamasının babası ortaöğretim seviyesinde eğitim almış olanlar (56.72 puan), ilköğretim mezunu (55.68), üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olanlar (54 puan) şeklinde olduğu görülmektedir. Bu puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($F=2.96$, $p=0.05$). Aradaki farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan çoklu karşılaştırmada varyansların homojen olduğu görülmüş ve Bonfferoni testi kullanılmıştır. Babası orta öğretim mezunu olan katılımcıların Öğretim Stratejileri Kullanma Alt Boyutunda aldıkları puanların babası üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olan katılımcılardan anlamlı derecede

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

yüksek olduğu bulunmuştur. Sınıf Yönetimi Alt Boyutunda baba eğitim düzeyine göre alınan puan ortalamalarının yüksekten düşüğe doğru yapılan sıralaması babası ortaöğretim mezunu (57.52 puan), ilköğretim mezunu (56.32 puan), üniversite ve üzeri seviyede eğitim almış olanlar (53.76 puan) şeklindedir. Bu puan ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F=5.51$, $p=0.00$). Aradaki farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni testinde, babası ortaöğretim mezunu olan katılımcıların Sınıf Yönetimi Alt Boyutunda aldıkları puanların babası üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olan katılımcılardan anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Öğrenciyle Kaynaşma Alt Boyutunda baba eğitim düzeyine göre alınan puan ortalamalarının yüksekten düşüğe doğru yapılan sıralamasının babası ortaöğretim seviyesinde eğitim almış olanlar (55.60 puan), ilköğretim mezunu olanlar (54.72), üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olanlar (52.08 puan) şeklinde olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($F=5.59$, $p=0.00$). Aradaki farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni testinde, babası ilköğretim ve ortaöğretim mezunu olan katılımcıların Öğrenciyle Kaynaşma Alt Boyutunda aldıkları puanların babası üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olan katılımcılardan anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur. Öz-yeterlik Ölçeğinin tamamında baba eğitim düzeyine göre alınan puan ortalamalarına bakıldığında sıralamanın babası ortaöğretim mezunu olanlar (169.92 puan), ilköğretim mezunu olanlar (166.56), üniversite ve üzeri düzeyde eğitim alanlar (159.84 puan) şeklinde olduğu görülmektedir. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlı bulunmuştur ($F=5.19$, $p=0.00$). Aradaki farkın hangi gruplardan kaynaklandığını bulmak için yapılan Bonferroni testinde, babası ortaöğretim mezunu olan katılımcıların Öz-yeterlik Ölçeğinin tamamında aldıkları puanların babası üniversite ve üzeri düzeyde eğitim almış olan katılımcılardan anlamlı derecede yüksek olduğu bulunmuştur.

Tablo 5'te araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik inanç puanları arasındaki farka ilişkin t testi sonuçları sunulmaktadır.

Tablo 5. Düzenli Spor Yapma Durumuna Göre Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Öz-yeterlik İnanç Puanları Arasındaki Farka İlişkin t testi Sonuçları

		Düzenli Spor Yapma Durumu	N	Ortalama	Standart Sapma	t	p
Stratejileri Kullanma Boyutu	Alt	Evet	355	56.38	8.35	2.08	0.04*
		Hayır	203	54.77	9.47		
Sınıf Yönetimi Boyutu	Alt	Evet	355	56.82	8.71	1.58	0.11
		Hayır	203	55.57	9.36		
Öğrenci Katılımı Alt Boyutu	Alt	Evet	355	54.90	8.00	1.15	0.25
		Hayır	203	54.05	8.96		
Öz Yeterlik Ölçek Puanı	Ölçek	Evet	355	168.10	23.59	1.72	0.09
		Hayır	203	164.40	25.97		

* 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Katılımcıların Öz-yeterlik Ölçeği alt boyutlarında ve ölçeğin tümünden aldıkları puanların ortalamaları düzenli spor yaptığını belirten katılımcılarda yapmayanlara göre daha yüksektir. Bu fark sadece stratejileri kullanma alt boyutunda istatistiksel açıdan anlamlıdır. Stratejileri Kullanma

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Alt Boyutunda düzenli spor yaptığını belirten katılımcıların aldıkları puanların ortalaması 56.38 iken düzenli olarak spor yapmadığını belirtenler 54.77 puan almışlardır. Aradaki fark istatistiksel açıdan anlamlıdır ($t=2.08$, $p=0.04$). Düzenli spor yapan katılımcıların stratejileri kullanma alt boyutunda aldıkları puanların ortalaması düzenli olarak spor yapmadığını belirten katılımcılara göre anlamlı derecede yüksektir ($p<0.05$).

Üçüncü alt probleme ilişkin bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz- yeterlik inançlarıyla, adayların mesleğe yönelik tutumları arasında nasıl bir ilişki vardır?” şeklindedir. Tablo 6’da araştırmaya katılan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik puanları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutum puanlarının ilişkisi görülmektedir.

Tablo 6. Öz-yeterlik İnanç Puanlarıyla Mesleğe Yönelik Tutum Puanları Arasındaki İlişki

	Stratejileri Kullanma Alt Boyutu	Sınıf Yönetimi Alt Boyutu	Öğrenci Katılımı Alt Boyutu	Öz Yeterlik Ölçek Toplam Puanı
Tutum Ölçeği Puanı	$r=0.33$ $p=0.00^*$	$r=0.35$ $p=0.00^*$	$r=0.33$ $p=0.00^*$	$r=0.36$ $p=0.00^*$

* 0.05 düzeyinde anlamlıdır.

Tablo 6 incelendiğinde Stratejileri Kullanma Alt Boyutunun ($r= 0.33$); Sınıf Yönetimi Alt Boyutunun ($r= 0.35$); Öğrenciyle Kaynaşma Alt Boyutunun ($r= 0.33$) ve ölçeğin tamamından elde edilen puanların ($r=0.36$) öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ile pozitif yönde anlamlı bir ilişkisi olduğu görülmektedir. Büyüköztürk’ün (2005) de belirttiği gibi korelasyon katsayısının mutlak değer olarak, 0.70-0.30 arasında olması orta düzeyde bir ilişki olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifadeyle, beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz- yeterlik inancıyla, öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında orta düzeyde pozitif yönde bir ilişki olduğu söylenebilir.

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz-yeterlik düzeylerinin ölçeğin tamamında ve alt boyutlarında oldukça yeterli düzeyde olduğu görülmektedir. Bu bulgu hem beden eğitimi ve spor hem de farklı alan öğretmenleri ve adayları ile yapılmış pekçok araştırma (Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy, 2002; Çapa ve arkadaşları, 2005; Gençtürk, 2008; Yılmaz ve arkadaşları, 2010; Varol, 2007; Türk, 2009; Ünlü, 2008; Oğuz ve Topkaya, 2008) ile paralellik göstermektedir. Bilindiği gibi beden eğitimi ve spor öğretmenliği programları özel-yetenek sınavıyla öğrenci kabul etmektedir. Bu bölüme gelen öğrencilerin sporla ilgili bilgi ve becerilerinin olması gerekmektedir ve beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öz-yeterlik inanç düzeylerinin yüksek olmasında sporla ilgili yaşantıların etkisinin de olduğu söylenebilir. Ryan ve Dzewaltowski (2002) da çalışmalarında öğrencilerin fiziksel aktivite yoluyla kendilerine olan güvenlerinin arttığı, fiziksel aktivitedeki engellerin üstesinden geldikleri, aktif olmak, kendilerine çevre bulmak ve oluşturmak için diğer arkadaşlarıyla sosyal ortamlara katıldıklarını saptamışlardır. Demirhan (2003) istedik davranış değiştirme sürecinde okuldaki beden eğitimi ve spor etkinlikleri ile bireyin bütünsel gelişimini planlayıp sağlayan kişi olan beden eğitimi öğretmenin, bireyin gereksinimlerini karşılamada yeterli olması gerektiğini vurgulamaktadır. Öğretim süreci içerisinde

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

beden eğitimi öğretmenlerinin okulda derslerini planlama ve yürütme görevi dışında, ders dışı etkinlikler, okul takımlarının çalışmaları ve yarışmalar, tören ve kutlamalarda aldığı sorumluluk gibi birçok görevi bulunmaktadır. Bu karmaşık ve zor görevlerle başa çıkabilmek için kendi yeteneklerine inanmaları oldukça önemlidir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin bulgular ise Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin öz- yeterlik inanç düzeylerinin ölçeğinin hem alt boyutları için hem de toplam puan için cinsiyetlerine, sınıf düzeylerine, anne eğitim durumlarına ve branşlarına göre farklılaşmazken; bölümü isteyerek seçme, baba eğitim durumu ve düzenli spor yapma durumlarına göre farklılaştığı şeklindedir. Alanyazında öğretmen öz-yeterliğinin cinsiyete göre farklılaştığını ortaya koyan çalışmalar (Türk, 2009; Yılmaz ve arkadaşları, 2010; Özdemir, 2008; Akdağ ve Walter, 2005; Kafkas ve arkadaşları, 2010; Morgil ve arkadaşları, 2004; Callea ve arkadaşları, 2008) olduğu gibi bu çalışmayla paralel biçimde farklılaşmadığını ortaya koyan çalışmalar (So ve arkadaşları, 2001; Tagger, 2006; Varol, 2007; Mirzeoğlu ve arkadaşları, 2007; Koparan ve arkadaşları, 2010; Bümen, 2009; Oğuz ve Topkaya, 2008; Çetinkaya, 2007) da bulunmaktadır. Bu araştırmanın bulguları da beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarında cinsiyetin öğretmen öz-yeterliğini etkilemediği yönündedir. Bunun sebebi olarak, toplumdaki hızlı sosyal ve teknolojik gelişmelere paralel olarak, kadın ve erkek arasındaki sosyal statü farkının azalması, kadınların sosyal hayatta ve iş hayatında eskiye göre daha fazla rol alması gösterilebilir.

Diğer taraftan alanyazında öğretmen öz-yeterliğinin sınıf düzeyine göre farklılaşmadığı (Mirzeoğlu ve arkadaşları, 2007; Aktağ ve Walter, 2005) çalışmalar olduğu gibi farklılaştığını (Varol, 2007; Denizoğlu, 2008; Taşkın ve Hacıömeroğlu, 2010) ortaya koyan çalışmalara da rastlanmaktadır. Bandura'ya (1977) göre öz-yeterlik inancı öğrenmenin ilk yıllarında daha değişkendir. Deneyim, dönütler ve gözlem bu kişilerin öz-yeterlik inancını değiştirilebilir ve artırılabilir. Öğretmen öz-yeterlik inancında sınıf düzeyine ilişkin alanyazın incelendiğinde genelde sınıf düzeyi arttıkça öz-yeterlik düzeyinin arttığı görülmektedir. Bu çalışmada fark görülmemesi ise beden eğitimi ve spor öğretmeni adayların 4. sınıfta aldığı okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerinde okullarda karşılaştığı sorunlardan [malzeme ve alanın yetersizliği, sınıf mevcudunun fazlalığı, ders süresinin azlığı, öğretmenlerin ağır iş yükü, bayram kutlamaları, takım çalışmaları, okul yöneticilerinin, diğer öğretmenlerin ve velilerin beden eğitimi dersine olan tutum ve davranışları] (Yüzüak, 2006; Taşmektepligil ve arkadaşları, 2006; Erhan, 2009; Çelik, 2008) kaynaklandığı düşünülebilir. Öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançlarının gelişebilmesi için hem programda hem de öğretim elemanı tutum ve davranışlarında alınabilecek önlemler üzerinde durulması ve bu durumun anlaşılabilmesi için boylamsal çalışmalar yapılması önemli görülmektedir.

Araştırmada öğretmen özyeterlik inancının branşının türüne göre de farklılaşmadığı bulgusuna ulaşılmıştır ki bu bulgu da alanyazındaki bazı araştırmalarla (Ünlü, 2008; Koparan ve arkadaşları, 2010) örtüşmektedir. Yapısı gereği bireysel sporlarda sporcunun özelliklerine göre hedefler belirlenir. Sporcu, başarı ve başarısızlık durumlarında sorumluluğunu kendi üzerine alabilir. Takım sporlarında ise performans bir grup olarak gerçekleştirilir. Sorumluluk paylaşılır, oyuncular etkileşim halinde bulunarak ortak hedef için çalışırlar. Yapılan araştırmalarda, bireysel ve takım sporu yapan sporcularda, bazı duyuşsal özellikler farklılaşmaktadır ancak bu araştırmanın bulgularına göre, beden eğitimi öğretmen adaylarının spor branşının türünün öğretmen öz-yeterlik inancını etkilemediği söylenebilir.

Araştırmada ayrıca öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarının anne eğitim durumuna göre de farklılaşmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Araştırmanın bulgularına paralel olarak Derman (2007), Yürekli (2008) ve Çetinkaya (2007) da çalışmalarında anne eğitim durumunun özyeterlik inancını etkilemediği bulgusuna ulaşmışlardır. Diğer yandan bulgulara göre baba eğitim durumu

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

özyeterlik inancını etkileyen bir değişken olarak görülmektedir. Bu bulgu genel olarak alanyazınla örtüşmemektedir. Derman (2007), Yürekli (2008) ve Çetinkaya (2007)'nin çalışmaları baba eğitim durumunun özyeterlik inancını etkilemediğini ortaya koymaktadır. Bu çalışmada ise babası ortaöğretim ve ilköğretim mezunu olanların öz- yeterlik düzeyleri babası yükseköğretim ve üzeri eğitim almış adaylardan daha yüksek çıkmıştır; ancak babası ortaöğretim mezunu olanların ortalaması, babası üniversite ve üzeri eğitim almış olanlardan istatistiksel olarak anlamlı biçimde yüksektir. Bandura (1994)'ya göre aile ilişkilerinin öz yeterlik inancının gelişiminde önemli etkisi vardır. Çocuklar anne- babalarıyla ve fiziksel çevreleriyle iletişim kurarak, model alarak öğrenmeye devam etmektedirler. Baba eğitim düzeyine göre babası ortaöğretim mezunu ve ilköğretim mezunu olanların öz-yeterlik inançlarının yüksek olmasıyla ilgili olarak, toplumumuzun kültüründe babanın anneye göre, çocukla paylaşımlarının daha az olması, yükseköğretim ve üstü eğitim alan babaların çocukları üzerinde daha yönlendirici olmak istemesinden dolayı, çocuklarının öz-yeterlik inançlarını olumsuz etkiledikleri düşünülebilir. Yine de bu düşüncenin daha derinlemesine araştırılması ve incelenmeye ihtiyacı bulunmaktadır.

Araştırmanın bir diğer bulgusu ise öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının bölümü isteyerek seçmelerine bağlı olarak farklılaştığı şeklindedir. Alanyazın incelendiğinde bazı araştırmalarda (Çetinkaya, 2007; Özdemir, 2008; Akkoyunlu ve Orhan, 2003) benzer bir bulguyla karşılaşılrken; bazılarında (Kafkas ve arkadaşları, 2010; Derman, 2007; Morgil ve arkadaşları, 2004) bölümü isteyerek seçme ya da tercih sırasının özyeterlik inancını etkilemediği bulgusuna ulaşılmıştır. Pajares'e (2002) göre, öz yeterlik inancını oluşturma ve bunu kullanma süreci sezgiseldir. Bireyin yaptığı bir eylemin sonucuna dair yorumu, daha sonra benzer bir görevi yerine getirebilme konusunda kendi yeteneklerine olan inancının oluşumunda ve geliştirilmesinde kullanılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümünün bu alanda özel yetenek, bilgi ve beceri sahibi bireylerin öğrenim gördüğü bir bölüm olduğu düşünülürse, öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin bölümü isteyerek seçme durumlarından etkilenmesi beklenen bir sonuçtur. Buna dayanarak beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümlerine, öğretmenlik mesleğini seven ve önemini bilen, benimseyen ve bu mesleği hakkıyla yapabileceğine inanan istekli öğrencilerin alınmasının olumlu olacağı söylenebilir.

Araştırmada ayrıca düzenli spor yapma durumunun özyeterlik inancını etkilediği görülmüş ve bu bulgu alanyazındaki bazı araştırmalarda da (Ünlü, 2008; Kafkas ve arkadaşları, 2010) tekrarlanmıştır. Araştırma bulgularına göre düzenli spor yapan beden eğitimi ve spor öğretmeni adaylarının puanları düzenli spor yapmayan adaylara göre öz-yeterlik ölçeğinin üç alt boyutunda da yüksek çıkmış ancak sadece “öğretim stratejileri kullanma” alt boyutundaki fark anlamlı çıkmıştır. Beden eğitimi ve sporun önemini kavramış olan öğretmen adayları, sportif etkinliklerin yaşam boyu düzenli olarak yapılması gerektiğini bilerek, sağlıklı ve iyi bir görünüme sahip olmak için düzenli spor yaptıkları için öz- yeterlik inançlarının yüksek çıkmasının beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Beden eğitimi öğretmenlerine ilişkin özel alan yeterliklerinde, beden eğitimi öğretmeni; “düzenli fiziksel etkinlik ve yaşam konularında çevreye model olur” ve yine “öğrenciler ve diğer meslektaşlarıyla beraber düzenli fiziksel etkinlikte bulunur ve sağlıklı yaşama konusunda duyarlı davranır” şeklinde belirlenmiştir (MEB, 2008). Mesleğinin sorumlulukları gereği beden eğitimi ve sporun önemini kavramış bir beden eğitimi öğretmeni düzenli spor etkinliklerine katılarak hem öğrencilerine hem de çevrelerine iyi bir model olmak durumundadır. Çünkü öz-yeterlik bir başkasının becerisini izlerken, öğrenme üzerinde etkin olabilmektedir. Bunun en iyi görülebileceği örneklerden birinin de öğretmen-öğrenci modeli olduğu söylenebilir. Ayrıca fakülte yöneticileri tarafından, öğretmen adaylarının lisans eğitimi süresince düzenli spor yapmalarını teşvik edecek, onların ilgisini çekecek yarışmalar ve etkinlikler düzenlenmesinin özyeterlik için dolaylı olumlu bir etki yaratabileceği düşünülebilir.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

Araştırmanın üçüncü alt probleminde ise öğretmenlerin özyeterlik inançlarıyla mesleğe yönelik tutumları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde araştırmanın bulgularıyla paralel olarak, Derman (2007), Yürekli (2008), Denizoglu (2008), Oğuz ve Topkaya (2008), Morgil ve arkadaşları (2004), Demirtaş ve arkadaşları (2011) da öğretmen adaylarının öz-yeterlik inançları ve tutumları arasında pozitif yönde ilişki olduğunu belirlemiştir. Bu durum öğretmenlik mesleğine yönelik yüksek öz-yeterlik inancına sahip beden eğitimi ve spor öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu iki duyuşsal özelliğin birbiriyle olumlu yönde ilişki göstermesi beklenen bir durum olmakla birlikte bu ilişkinin doğası ve yönünün anlaşılabilmesi için daha derinlemesine araştırmalara ihtiyaç bulunmaktadır.

KAYNAKÇA

- AÇAK, M. (1997). *Beden Eğitim El Kitabı*, Malatya: Dünya Basımevi.
- AKDAĞ, I. ve WALTER J. (2005). Öğretmen adaylarının mesleki yeterlilik duygusu. *Sporometre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 3, 4, 127-131.
- AKKOYUNLU, B. ve ORHAN, F. (2003). Bilgisayar ve öğretim teknolojileri eğitimi bölümü öğrencilerinin bilgisayar kullanma öz-yeterlik inancı ile demografik özellikleri arasındaki ilişki. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 2, 3.
- ARACI, H. (1999). *Okullarda Beden Eğitimi*, Ankara: Bağırhan Yayınevi.
- ASHTON, P. (1984). Teacher efficacy: A motivational paradigm for effective teacher education. *Journal of Teacher Education*, 35, 28-32.
- BANDURA, A. (1994). Self-efficacy. *Encyclopedia of Human Behaviour*, 4, 71-81.
- BANDURA, A. (1977). Self-efficacy: Toward a unifying theory of behavioral change. *Psychological Review*, 84, 2, 191-2005
- BANDURA, A. (1982). Self-efficacy Mechanism in Human Agency. *American Psychologist*, 37,2, 122-147.
- BANDURA, A. (1989). *Social Cognitive Theory*, *Annals Of Child Development*, Six Theories Of Child Development, 6, Greenwich, Jai Pres. <http://des.emory.edu/mfp/Bandura1989ACD.pdf>. Erişim tarihi: 06.10.2010
- BANDURA, A. (2001). *Social Cognitive Theory: An Angetic Pespective*, *Annual Review of Psychology*, 54, 1, 1-26.
- BIKMAZ, H. F. (2004). Sınıf Öğretmenlerinin Fen Öğretiminde Öz-yeterlik İnancı Ölçeği'nin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Milli Eğitim Dergisi*, 16. <http://yayim.meb.gov.tr/dergiler/161/bikmaz.htm>. Erişim tarihi 15.09.2010
- BÜMEN, N. (2009). İlk ve ortaöğretim öğretmenlerinin öğretmen öz-yeterlik düzeylerinin incelenmesi: İzmir İli Örneği, 18. Eğitim Bilimleri Kurultayı, İzmir.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş. (2005). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum (5. Basım)*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- CALLEA, M. B., SPITTLE, M., O'MEARA J. ve CASEY, M., (2008). Primary School Teacher Perceived Self-Efficacy To Teach Fundamental Motor Skills, *Research in Education*, 79, 1, 67-75.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

- ÇAPA, Y., ÇAKIROĞLU, J. ve SARIKAYA, H. (2005). The validity and reliability study of the Turkish version of Teacher Sense of Efficacy Scale. *Eğitim ve Bilim*, 30, 74–81.
- ÇELİK, A. (2008). Beden eğitimi öğretmenlerinin okul içi ve okul dışı faaliyetlerde karşılaştıkları sorunların incelenmesi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÇETİNKAYA, R. (2007). Türkçe öğretmeni adayların yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.
- DEMİRHAN, G. (2003). Dünyada Beden Eğitimi Öğretmeni Yetiştirme. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 300, 13-22.
- DENİZÖĞLU, P.(2008). Fen bilgisi öğretmeni adayların fen bilgisi öğretimi özyeterlik inanç düzeyleri, öğrenme stilleri ve fen bilgisi öğretimine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi, Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- DERMAN, A. (2007). Kimya öğretmeni adaylarının öz yeterlik algıları ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. Yayınlanmış doktora tezi, Selçuk Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- DERYAKULU, D. (2004). “Epistemolojik İnançlar”. Eğitimde bireysel farklılıklar. (Ed. Y. Kuzgun ve D. Deryakulu). Ankara: Nobel Yayınevi.
- ERHAN, E., (2009). Doğu anadolu bölgesi il merkezlerinde beden eğitimi dersinin işlenebilirliği, beden eğitimi öğretmenlerinin sorunları ve bunların öğrenci tutumları üzerine etkisi, Yayınlanmış doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GENÇTÜRK, A.(2008). İlköğretim öğretmenlerinin öz-yeterlik algısı ve iş doyumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yayınlanmış yüksek lisans tezi, Karaelmas Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Zonguldak.
- GIBSON, S. ve DEMBO, M. H. (1984). Teacher efficacy: A construct validation. *Journal of Educational Psychology*, 76, 569-582.
- GÖKÇE, E. (2003). İlköğretim sınıf öğretmenlerinin yeterlikleri. *Çağdaş Eğitim Dergisi*, 299, 36-48.
- GÜÇLÜ, N. (2002). Sistem Yaklaşımı ve Eğitim Örgütleri. Öğretmenlik Mesleğine Giriş. Küçükahmet, L. (Ed.). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- HUNT, G. (2010). Introduction to Self-Efficacy, <http://www.gifted.uconn.edu/siegle/SelfEfficacy/section11.html> (Erişim Tarihi: 24.01.2011)
- KAFKAS, M.E., AÇAK, M., ÇOBAN, B., KARADEMİR, T. (2010). Beden eğitimi öğretmen adaylarının öz-yeterlik algıları ile mesleki kaygıları arasındaki ilişki. İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 11,2, 93-111.
- KARASAR, N. (2003). Bilimsel Araştırma Yöntemi. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KOPARAN, İ., ÖZTÜRK, F., KORKMAZ, H. N. (2010). Beden eğitimi öğretmenlerinin öz-yeterlik algısı ve sosyal fizik kaygı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Bursa örneği). *e-journal of new world sciences academy*, 5, 4.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

- MEB (2008) Öğretmen yeterlikleri, öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri. Ankara: Devlet Kitaplar Müdürlüğü, 1.Baskı.
- MİRZEOĞLU, D., AKTAĞ, I., BOŞNAK, M. (2007). Beden eğitimi öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının, beden eğitimi ve spor yüksekokullarında görev yapan öğretim elemanlarının mesleki yeterlik duygusunun karşılaştırılması. Hacettepe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi, 18, 109-125.
- MORGİL, İ., SEÇKEN, N. ve YÜCEL, A.S. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Öz-Yeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, BAÜ Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 6, 1, 62-72.
- OĞUZ, T. ve TOPKAYA, N. (2008). Ortaöğretim alan öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik özyeterlik inançları ile öğretmenliğe ilişkin tutumları. Akademik Bakış, 14.
- ÖZDEMİR, M.S. (2008). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğretim Sürecine İlişkin Öz- Yeterlik İnançlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi. Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi, 54, 277-306.
- PAJARES, F. (1992). "Teachers' Beliefs and Educational Research: Clearing up a MessyConstruct", Review of Educational Research, 62, 3, 307-332.
- PAJARES, F. (1997). Current Directions in Self-efficacy Research. In M. Maehr & P. R. Pintrich (Eds.). Advances in motivation and achievement, 10, 1-49. <http://www.des.emory.edu/mfp/effchapter.html> Erişim tarihi: 29.11.2010.
- PAJARES, F. (2002). Overview of social cognitive theory and self efficacy <http://www.des.emory.edu/mfp/eff.html> Erişim Tarihi: 21.11.2010.
- RAMEY-GASSERT, L. ve SHROYER, M. G. (1992). Enhancing science teaching self-efficacy in preservice elementary teachers. Journal of Elementary Science Education, 4, 26-34.
- RYAN G.J. ve DZEWALTOWSKI D.A. (2002). Comparing the relationships between different types of self-efficacy and physical activity in youth. Health Education and Behaviour, Thousand Oaks, 29, 4, 491.
- SAKLOFSKE, D. H., MICHAYLUK, C. O. ve RANDHAWA, B. S. (1998). Teacher Efficacy and Teaching Behaviors, Psychological Social Behavior and Personality, 5, 465-472.
- SARACOĞLU, S. (2008). Öğretim ilke ve yöntemleri. Lisans Yayınları, Erzurum.
- SCHRİVER, M. ve CZERNIAK, C.M. (1999). A comparison of middle and junior high science teachers' levels of efficacy and knowledge of developmentally appropriate curriculum and instruction. Journal of Science Teacher Education. 10,1, 21-42.
- SCHUNK, D. H. (1990). Goal setting and self-efficacy during self-regulated learning. Educational Psychologist, 25,1, 71-86.
- SOODAK, L. ve PODELL, D. (1996). Teaching efficacy: Toward the understanding of a multi-faceted construct. Teaching and Teacher Education, 12.
- TAGGER, I. T. C. (2006). The effect of student teaching on teacher efficacy among preservice physical educator. Doctor of Philosophy, Department of Kinesiology, Michigan State University, USA.
- TAŞKIN, Ç. İ., HACIÖMEROĞLU, G. (2010). Öğretmen özyeterlik inanç ölçeğinin Türkçeye uyarlanması ve sınıf öğretmeni adayların özyeterlik inançları. Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, 27.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

- TAŞMEKTEPLİGİL, M.Y., YILMAZ, Ç., İMAMOĞLU, O. ve AĞAOĞLU, Y. S. (2006). İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Ders Hedeflerinin Gerçekleşme Düzeyi ve Bu Konudaki Yeni Yaklaşımların Değerlendirilmesi. 9. Uluslararası Spor Bilimleri Kongresi. 3-5 Kasım MUĞLA.
- TSCHANNEN-MORAN, M., WOOLFOLK HOY, A. ve Hoy, W. K. (1998). Teacher efficacy: Its meaning and measure, *Review of Educational Research*. 68, 2, 202-248.
- TSCHANNEN-MORAN, M. ve Woolfolk Hoy, A (2001). Teacher Efficacy: Capturing An Elusive Concept. *Teaching and Teacher Education*, 17, 785–805.
- TSCHANNEN-MORAN, M. ve Woolfolk Hoy, A. (2002). The Influence of Resources and Support on Teachers' Efficacy Beliefs. Paper Presented At The Annual Meeting of The American Educational Research Association, New Orleans, <http://www.coe.ohiostate.edu/ahoy/aera%202002%20megan.pdf>, (Erişim Tarihi: 01.11.2010).
- TSCHANNEN-MORAN, M., ve WOOLFOLK-HOY, A. (2007) The differential antecedents of self- efficacy beliefs of noviced and experienced teachers. *Teaching and Teacher Education*, 23,6.
- TÜRK, N. (2009). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleklerine ilişkin özyeterlik düzeylerinin incelenmesi, Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- ÜNLÜ H., SÜNBÜL, A.M., AYDOS, L. (2008). Beden Eğitimi Öğretmenleri Yeterlilik Ölçeği Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması, *Ahi Evran Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9, 2, 25-23.
- ÜNLÜ, H. (2008). Beden eğitimi öğretmenlerinin yeterlikleri ve sınıf yönetimi davranışları. Yayımlanmış doktora tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- ÜNVER, G., BÜMEN, T. N. ve BAŞBAY, M. (2008). Ege üniversitesinde yürütülmekte olan ortaöğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programının değerlendirilmesi. Proje no:05-EGF-003. Ege Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, İzmir.
- VAROL, B. (2007). Beden eğitimi ve spor öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin öz yeterlilikleri. Yayımlanmış yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde
- WOOLFOLK, A. E. ve HOY W. K.(1990). Prospective Teachers' Sense of Efficacy Belief About Control, *Journal of Educational Psychology*. 82, 1, 81-91.
- YILMAZ, M., KÖSEOĞLU, P., GERÇEK, C. ve SORAN , H. (2004). Öğretmen Öz yeterlik İnancı. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*. 58.
- YILMAZ, G., YILMAZ, B., TÜRK, N. (2010). Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Mesleklerine İlişkin Öz Yeterlik Düzeylerinin İncelenmesi (Nevşehir İli Örneği) *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 1,2, 85–90.
- YÜZÜAK, E. (2006). Kütahya'da ilköğretim ve liselerde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki sorunlarının araştırılması. Yayımlanmış yüksek lisans tezi. Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 8/8 Summer 2013

